

**Markéta Zítková, Ego-dokumenty českých šlechtičen raného novověku, Praha 2006,
bakalářská práce
(oponentský posudek)**

V posledních desetiletích pozorujeme vskutku nebývalou, ba masivní tématickou „přestavbu“ historiografie, která opustila rovinu „neosobních struktur“ a stále více a hlouběji se zabývá subjektem, člověkem, mužem, či ženou, včelku bez ohledu na jeho společenské postavení. Období raného novověku je právě dobou, kde se zaskycované inovace rozvíjejí s neobyčejnou intenzitou, ba vehemencí. Mám za to, že jde nejen o proces zcela legitimní, ale i žádoucí. Pociťuji v něm snahu vést dialog se čtenářem, a naznačovat mu některé nadčasové momenty. Jistě takovým moderním přístupem je znovuobjevení osobních pramenů, pro něž se zakořenil pohřichu nepřiliš pěkný, ač výstižný pojem „Ego-Dokumente.“ Snad název „prameny soukromého charakteru“ by mohl být vhodným domácím ekvivalentem.

Bakalářská práce Markéty Zítkové zaměřila pozornost právě na ně, s tím, jejími hrdinkami jsou ženy. Toto pěkné téma je zvláště vhodné pro moderní mladou ženu. Ono totiž nelze přehlednout, že nemalou pozornost těmto často křehkým, citovým nábojem obdařeným otázkám, věnují muži. Autorka se v úvodu zabývá retrospektivou bádání „její“ tematiky, která obpravdu počíná v poslední třetině 19. století. Z přehledu je tedy jasné, že M. Zítková opřela svůj výzkum o tištěné prameny. K tomu bych doplnil, že k jinak velmi výstižné kritice Kalistově by se slušelo zařadit zhodnocení ediční práce tohoto historika, jak ji podala Hana Borovská, Zdeněk Kalista jako editor, in: Zdeněk Kalista a kulturní historie, Semily 2000, s.191 sq.. A docela na okraj k téměř legendární Kalistově edice doplňuji pro úplnost, že v jeho osobním fondu v LA PNP je ještě jeden díl korespondence, jež zůstal nevydán, jen Kalistou připraven k tisku. Autorka se nad tématem bakalářské práce velmi zevrubně zamyslela, její metodické úvahy, a některé z toho plynoucí premisy jsou bezesporu hodné pozornosti.

Následuje část, nazvaná „medailonky pisatelek“, která je značně rozsáhlá. Chápu ji jako rekapitulaci zčásti známých dat, neboť kupříkladu revidovat, či prohloubit klasický obraz Polyxeny z Lobkovic si vyžádá dlouhodobé speciální studium. Nicméně tato partie prozrazuje, že se M. Zítková bezpečně pohybuje mezi „svými.“

Následuje neméně rozsáhlá partie, nazvaná „Kapitoly života v raném novověku“, která je dále dosti originálně strukturována. V části, věnované religiositě, jako by M. Zítková poněkud opustila svoji dekladovanou metodu, jedná se tu spíše o esej, o úvahy nejednou „markodějinné.“ Odrážejí jistě velmi zajímavě schopnost autorky v globálnějším rámci přemýšlet a uvažovat. Následující dvě části: sňatek a manželství, stejně jako děti rodina rodinné vztahy, jsou ovšem již koncipované podle původního záběru práce. Trochu neogranickým apendixem je posléze partie o sociální stratifikaci. Tu bych v práci oželet.

Vlastní řemeslné zpracování má slušný standart, oponent by jen rád upornil, že způsob citování není jednotný, některé tituly jsou opakovaně plně citovány, jiné mají nakladatelství, jiné ale nikoli.

Bakalářská práce Markéty Zítkové splňuje všechny nároky na tento typ práce.
Rád ji doporučuji k obhajově a hodnotím výborně.

Praha 1.9.06

Prof. PhDr. Jaroslav Čechura

